

Ár 2015, þriðjudaginn 14. júlí, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Oddur Ólason.

Fyrir er tekið **mál nr. 20/2015**:

A
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru A, hér eftir nefnd sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 9. mars 2015, með kvörtun sóknaraðila, dags. sama dag. Með tölvupósti nefndarinnar, dags. 9. mars 2015, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dags. 24. apríl 2015. Var bréfið sent sóknaraðila 27. apríl 2015 með tölvupósti nefndarinnar, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir sóknaraðila bárust með bréfi, dags. 18. maí 2015.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 14. júlí 2015.

II.

Málsatvik.

Þann 23. júní 2003 gaf B út skuldabréf til FF en varnaraðili er í dag eigandi skuldabréfsins. Fjárhæð bréfsins var 1.370.000 kr. og skyldi skuldin greidd á 96 mánuðum. Sóknaraðili undirritaði skuldabréfið sem sjálfskuldarábyrgðarmaður ásamt tveimur öðrum sem einnig gengust í ábyrgð fyrir kröfunni. Tveimur vikum síðar eða þann 7. júlí 2003 var undirrituð „Yfirlýsing vegna láns með sjálfskuldarábyrgð og/eða lánsveði“. Í yfirlýsingunni kom meðal annars fram að ábyrgðarmenn óskuðu þess að fallið yrði frá því að gera greiðslumat á skuldara. Þá staðfestu sjálfskuldarábyrgðarmenn jafnframt með undirritun sinni að þeir hefðu fengið og kynnt sér bækling um sjálfskuldarábyrgðir og lánsveð.

Með úrskurði þann 14. október 2010 var skuldara veitt heimild til að leita nauðasamnings til greiðsluaðlögunar. Með úrskurði Héraðsdóms Reykjavíkur var staðfestur nauðasamningur skuldara til greiðsluaðlögunar, sem fól meðal annars í sér eftirgjöf sammingskrafna á hendur skuldara. Í kjölfar þess krafði varnaraðili ábyrgðarmenn um greiðslu kröfunnar.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að úrskurðuð verði ógild sjálfskuldarábyrgð kvörtunaraðila á skuldabréfi X.

Bendir sóknaraðili á að FF, forveri varnaraðila, hafi verið hluti af Sambandi íslenskra sparisjóða og sé því bundinn af ákvæðum samkomulags um notkun ábyrgða

frá 2001. Sóknaraðili telur að FF hafi sniðgengið skyldur sínar samkvæmt samkomulaginu að verulegu leyti og ábyrgðarmenn hafi gengið að ábyrgðinni á röngum forsendum. Sóknaraðili hefur eftirfarandi athugasemdir við framkvæmd FF:

Í fyrsta lagi fullyrðir sóknaraðili að hún hafi aldrei séð greiðslumat það sem F hafi sent þegar óskað var eftir gögnum málsins. Þá hafi FF borið að tryggja að ábyrgðarmenn gætu kynnt sér niðurstöður greiðslumatsins áður en þeir gengjust í ábyrgðina enda lægi fyrir að greiðandinn hefði samþykkt það. Engar undirritanir séu á greiðslumatinu og kannist kvörtunaraðili ekki við að hafa séð það áður. Af þessu megi því álykta að það hafi hvorki verið staðfest af skuldara né ábyrgðarmönnum. Sóknaraðili telur ljóst að sönnunarbyrðin um þetta hvíli á lánveitanda enda sé það skylda hans að tryggja rétt ábyrgðarmanns til að sjá greiðslumatið. Þá séu fjöldi fordæma þar sem ábyrgð hafi verið felld niður með vísan í ofangreindan ágalla einan og sér en sóknaraðili vísar í dæmaskyni á nýlegan úrskurð nefndarinnar nr. 4/2014.

Í öðru lagi telur sóknaraðila að greiðslumat það sem FF hafi framkvæmt sé með öllu óraunhæft. Þar hafi t.d. ekki verið gert ráð fyrir að skuldari héldi heimili, það er greiddi húsaleigu eða borgaði afborganir af fasteign eða ræki bifreið. Samkvæmt greiðslumatinu hafi svigrúm skuldara verið 31 þús. samkvæmt greiðslumatinu en sóknaraðili telur augljóst að slíkt hefði ekki dugað til að standa undir húsnæðiskostnaði hans eða rekstri bifreiðar. Ekki verði því dregin önnur ályktun en að skuldari hafi ekki staðist greiðslumat og því hafi lánveitanda borið að fá undirritun frá ábyrgðarmönnum þess efnis að þeir hefðu engu að síður viljað gangast í ábyrgð þrátt fyrir neikvæða niðurstöðu greiðslumats.

Í þriðja lagi telur sóknaraðili að tímasetning yfirlýsingarinnar hafi verið á skjön við samkomulag um notkun ábyrgða þar sem að það hafi verið undirritað tveim vikum eftir að skuldabréfið hafi verið undirritað. Sóknaraðili telur þessa framkvæmd stríða gegn 3. mgr. 4.gr. samkomulagsins sem geri ráð fyrir að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöður greiðslumats áður en hann gangist í ábyrgð.

Í fjórða lagi telur sóknaraðili enn fremur að orðalag yfirlýsingarinnar stríði gegn samkomulaginu þar sem tiltekið hafi verið að *“Ábyrgðarmaður geti óskað eftir að falla frá rétti sínum til að sjá greiðslumat lántakanda”*. Svo virðist sem orðalagið í yfirlýsingunni hafi gert ráð fyrir að greiðslumatið yrði framkvæmt en ábyrgðarmenn myndu falla frá rétti sínum til að líta það augum skv. 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins. Sóknaraðili telur það háttarlag stríða verulega gegn tilgangi og anda samkomulagsins og hafi það verið til þess fallið að gera lítið úr skyldum fjármálafyrirtækisins samkvæmt samkomulaginu. Samkomulagið hafi verið sett til verndar ábyrgðarmönnum og því á skjön við samkomulagið ef fjármálafyrirtæki hafi gert ráð fyrir að ábyrgðarmenn afsöluðu sér umrædda vernd í stöðluðum texta yfirlýsingarinnar.

Í fimmta og síðasta lagi bendir sóknaraðili á að efst í yfirlýsingunni hafi verið tiltekið *„Undirritaður/ritaðir ábyrgðarmaður/menn óska eftir að gangast í ábyrgð (sjálfskuldaábyrgð) eða veita veð í fasteign minni/okkar fyrir neðangreindan lántakanda á þeim skuldum sem tilgreindar eru í skjali þessu“*. Þar fyrir neðan hafi svo hinsvegar einungis lántakinn verið tilgreindur en hvergi verið minnst á hvaða lán hafi verið um að ræða, tegund þess, lánsfjárhæð og svo framvegis. Sóknaraðili telur því óvissu ríkja um hvaða lán umrædd yfirlýsing hafi tengst. Þá byggir sóknaraðili enn fremur á að skortur á lánsfjárhæð í yfirlýsingu stríði gegn 2. mgr. 9. gr. samkomulagsins.

Til grundvallar kröfu sinni fyrir nefndinni byggir sóknaraðili á 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð umboð og ógilda löggerninga. Í því skyni sé byggt á framangreindu en sérstök áhersla lögð á að FF hafi borið ábyrgð á framkvæmd greiðslumatsins skv. 3. gr. samkomulags um notkun ábyrgða sem og heilleika þess.

Lánveitandi beri sönnunarbyrði á að greiðslumat hafi verið staðfest af skuldara og sýnt ábyrgðarmönnum. Þá bendir sóknaraðili einnig á að mikill aðstöðumunur sé á málsaðilum en ábyrgðarmenn séu ekki sérfróðir um fjármálagerninga ólíkt varnaraðila. Loks hefði neikvæð niðurstaða greiðslumats haft áhrif á ákvörðun ábyrgðarmanns um að gangast undir ábyrgðina svo ekki sé minnst á skyldu fjármálastofnunar, skv. 4. gr. samkomulagsins, að fá sérstaka undirritun ábyrgðarmann um að gangast í ábyrgð þrátt fyrir að niðurstaða greiðslumats hafi verið neikvæð.

Í svörum sínum við athugasemdum varnaraðila bendir sóknaraðili á að 4. gr. samkomulagsins um notkun ábyrgða setji það í verkahring fjármálafyrirtækis að tryggja aðgang ábyrgðarmanns að niðurstöðu greiðslumats, enda liggi fyrir að greiðandi hafi samþykkt það. Af þessu leiði að fjármálafyrirtæki skuli bera greiðslumatið undir lántaka í þeim tilgangi að hann staðfesti forsendur þess. Að því loknu skuli staðfest greiðslumat vera til sýnis fyrir ábyrgðarmann. Svo hafi ekki verið háttáð í þessu máli. Gögn málsins sýni, svo ekki verði um villst, að umrætt greiðslumat hafi aldrei verið staðfest af lántaka. Fullbúið greiðslumat í samræmi við 4. gr. hafi því aldrei verið aðgengilegt fyrir ábyrgðarmenn.

Sóknaraðili vísi til þess að í málalíbúnaði varnaraðila virðist byggt á því að ábyrgðarmaður sjálfur hafi átt að afla samþykkis lántaka til að fá að sjá greiðslumatið. Sóknaraðili hafni þessu enda telur hún að þessi skilningur varnaraðila sé í algjörrri andstöðu við 4. gr. samkomulagsins.

Hvað varði yfirlýsingu ábyrgðarmanna vill sóknaraðili áréttta eftirfarandi: Í fyrsta lagi sé því hafnað af hálfu sóknaraðila að yfirlýsingin hafi átt við um skuldabréf X sem ósönnuðu. Þetta lýsi sér í því að engin tilvísun hafi verið í umræddri yfirlýsingu til að tengja það við umrætt skuldabréf. Þá megi færa fyrir því löglíkur að yfirlýsingin hafi ekki átt við um umrætt skuldabréf en þá afstöðu megi rökstyðja með tvennum hætti: A) Yfirlýsingin hafi falið sér að undirritaðir hafi kynnt sér bækling um sjálfskuldarábyrgðir og lánsveð en slíkt skuli gerast áður en til skuldaábyrgðar sé stofnað, skv. 4. gr. samkomulagsins. Af þessu leiði að meiri líkur standi til þess að yfirlýsingin tengist öðru skuldabréfi sem undirritað hafi verið síðar. B) Ábyrgðarmenn hafi undirritað að þeir féllu frá greiðslumati en umrætt skuldabréf hafi verið að fjárhæð 1.370.000 kr. og því hafi verið þýðingarlaust að ábyrgðarmenn myndu falla frá þessum rétti skv. 3. mgr. 3. gr. samkomulagsins. Af þessu leiði að meiri líkur standi til þess að yfirlýsingin hafi tengst öðru skuldabréfi sem hafi verið undir 1.000.000 kr.

Sé niðurstaða nefndarinnar sú að yfirlýsingin eigi við um skuldabréfið bendir sóknaraðili á að eftirfarandi megi vera ljóst: 1) Sú staðreynd að yfirlýsingin hafi verið undirrituð tveimur vikum eftir undirritun skuldabréfsins hafi verið í andstöðu við 4. gr. samkomulagsins. Þá verði að telja ljóst að réttarstaða ábyrgðarmanna hafi verið nokkuð völt þegar þeim hafi verið kynnt réttindi sín svo löngu eftir að hafa undirgengist undir umrædda ábyrgð. 2) Sú staðreynd að ábyrgðarmenn hafi óskað eftir að falla frá greiðslumati skv. yfirlýsingunni hafi verið þýðingarlaus skv. 3. mgr. 3. gr. Þá verði enn fremur að ætla að þekking ábyrgðarmanna á eigin réttindum hafi verið áfátt á þessum tímapunkti með vísan til þess að þau hafi verið að afsala sér réttindum sem ekki ætti að vera hægt samkvæmt samkomulaginu. Þá mótmælir sóknaraðili því enn fremur að ábyrgðarmenn hafi með því að falla frá greiðslumati verið að samþykkja að gangast í ábyrgð þrátt fyrir að greiðslumatið yrði neikvætt. Engin rök mæli með því. Þvert á móti geri samkomulagið ráð fyrir að sú afstaða sé undirrituð sérstaklega.

Þá ítrekar sóknaraðili að 4. gr. samkomulagsins hafi verið til marks um upplýsingagjöf til ábyrgðarmanns áður en til skuldaábyrgðar eða veðsetningar væri stofnað. Fullyrðingar varnaraðila um að hann hafi uppfyllt skyldur sínar hvað þetta verði sé mótmælt sem rökleysu.

Hvað varði greiðslumatið og raunhæfi þess hefur sóknaraðili lagt fram frekari gögn, það er skattframtal lántaka árið 2003, útreikning sem sýni áætlað leiguverð á 80 fm. íbúð í Reykjavík í júní 2003 og innheimtuseðil 2004. Í ljósi framlagðra gagna gerir sóknaraðili ýmsar viðbótarathugasemdir við niðurstöður greiðslumatsins

Loks bendir sóknaraðili á að skuldastaða lántaka, svo og raunveruleg greiðslugeta lántaka hafi verið grundvallar upplýsingar þegar kom að ákvörðun ábyrgðarmanns um að ganga í umrædda ábyrgð. Þá hafi þetta verið upplýsingar sem varnaraðila hafi borið að hafa á reiðum höndum fyrir sóknaraðila þegar umrædd ábyrgð hafi verið undirrituð. Þá telur sóknaraðili að almennt verði að gera þá kröfu til fjármálafyrirtækja að þau vandi til gerðar greiðslumats enda sé tilgangur þess að afla traustra upplýsinga fyrir þá sem gangast í ábyrgð fyrir lánnum skuldara. Verði greiðslumat því að byggja á upplýsingum sem geri fólki kleift að meta raunverulega áhættu af því að gengið verði að ábyrgð þeirra.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili telur sig hafa uppfyllt skyldur sínar samkvæmt samkomulagi um notkun ábyrgða frá 2001, þar sem greiðslumat hafi verið framkvæmt sama dag og skuldabréfið hafi verið gefið út. Greiðslumatið hafi sýnt fram á jákvæða greiðslugetu skuldara og hafi varnaraðili því ekki borið að afla skriflegra staðfestinga frá ábyrgðarmönnum, öfugt við að þegar um neikvæða greiðslugetu skuldara sé að ræða. Þá hafi varnaraðili kynnt og afhent ábyrgðarmönnum upplýsingarbækling um ábyrgðir.

Hvað varði fullyrðingu sóknaraðila þess efnis að hún hafi aldrei séð greiðslumat sem dagsett sé sama dag og skuldabréfið bendir varnaraðili á að ábyrgðarmönnum hafi alltaf verið mögulegt að kynna sér niðurstöðu greiðslumatsins og hafi ekki verið sýnt fram á annað. Þessu til rökstuðnings vísar varnaraðili til þess að ábyrgðarmönnum hafi mátt vera ljóst að framkvæmt hafi verið greiðslumat á skuldara, þrátt fyrir ósk þeirra um að það yrði ekki gert, sbr. skýrann texta yfirlýsingarinnar. Telur varnaraðili að umfjöllun í yfirlýsingunni um framkvæmd greiðslumatsins hafi gefið ábyrgðarmönnum tilefni til að óska eftir því að fá að kynna sér niðurstöður greiðslumatsins að fengnu samþykki skuldara um slíkt og vísað sé í því sambandi til þess dóms Hæstaréttar Íslands í máli nr. 141/2012. Jafnframt telur vagnaðili að sóknaraðili hafi ekki fært fram nein haldbær rök sem styðji fullyrðingu hennar þess efnis að ábyrgðarmönnum hafi ekki verið mögulegt að kynna sér greiðslumat á skuldara. Þá ítrekar varnaraðili að honum hafi ekki borið að afla skriflegrar yfirlýsingar frá ábyrgðarmönnum um að þeir hefðu kynnt sér niðurstöðu greiðslumatsins. Varnaraðili telur framangreint sýna fram á að varnaraðilum hafi verið kleift að kynna sér greiðslumat það sem framkvæmt hafi verið á lántaka.

Varnaraðili telur því að ekki sé hægt að líta á sem svo, að framangreind framkvæmd hafi verið í andstöðu við samkomulagið, enda hafi varnaraðili uppfyllt skyldur sínar hvað varði framkvæmd greiðslumats og afhendingu bæklinga um ábyrgðir. Komist úrskurðarnefndin hinsvegar að þeirri niðurstöðu, að varnaraðili hafi ekki uppfyllt skyldu sína um að tryggja að ábyrgðarmönnum hafi verið mögulegt að kynna sér niðurstöðu greiðslumatsins, telur bankinn að slíkt ætti ekki að hafa áhrif á gildi ábyrgðarinnar, þar sem niðurstaða greiðslumatsins hafi verið jákvæð. Verði því ekki séð að það, að sóknaraðili hafi kynnt sér niðurstöðu greiðslumatsins, hafi getað haft áhrif á vilja sóknaraðila til að gangast í ábyrgð fyrir skuldara.

Þá telur varnaraðili það hefði ekki skipt máli fyrir sóknaraðila þó niðurstaða greiðslumatsins hefði verið neikvæð. Í yfirlýsingunni hafi sóknaraðili skrifað undir reit þar sem óskað hafi verið eftir því að fallið yrði frá gerð greiðslumats. Telur varnaraðili það eitt sýna fram á að sóknaraðili hefði gengist undir ábyrgð þrátt fyrir neikvæða niðurstöðu greiðslumats.

Varnaraðili mótmælir fullyrðingu sóknaraðila um að greiðslumatið hafi verið „með öllu óraunhæft“ og að niðurstaða þess hafi átt að vera neikvæð. Í þessu sambandi bendir varnaraðili á að í greiðslumatinu hafi verið gert ráð fyrir hærri framfærslukostnaði en Ráðgjafastofa um fjármál heimilanna hafi gefið út, sbr. viðmið úr ársskýrslu stofunnar frá 2002-2003. Þá byggi greiðslumat ávallt á gögnum sem skuldari sjálfur leggi fram og geti lánveitandi ekki ábyrgst að skuldari leggi fram öll gögn. Varnaraðili bendir í þessu sambandi á að sóknaraðili hafi ekki lagt fram nein gögn sem styðji þá fullyrðingu hans, um að greiðslumatið hafi ekki gefið rétta mynd af fjárhag skuldara. Hafi því ekkert komið fram sem hafi vakið rökstuddan grun um að niðurstaða greiðslumatsins hafi verið röng. Af framangreindu telur varnaraðili að draga verði þá ályktun, að niðurstaða greiðslumatsins hafi verið rétt og að varnaraðili hafi uppfyllt skyldur sínar hvað varði framkvæmd greiðslumats.

Hvað varðar málsástæðu sóknaraðila þess efnis að í yfirlýsingunni hafi lánsfjárhæð ekki verið tilgreind og að það stríði gegn 2. mgr. 9. gr. samkomulagsins telur varnaraðili að líta verði til þess að í skuldabréfinu sem sóknaraðili hafi skrifaði undir sem sjálfskuldarábyrgðarmaður hafi lánsfjárhæðin komið skýrt fram. Verði því ekki talið að ástæður í máli þessu séu sambærilegar þeim sem 2. mgr. 9. gr. samkomulagsins taki til.

Í ljósi framangreinds telur varnaraðili að ekki sé hægt að fallast á kröfu sóknaraðila um að ábyrgðin verði ógild með vísan til 36. gr. laga nr. 7/1936 um sammingsgerð, umboð og ógilda löggerninga. Leggur varnaraðili áherslu á að sóknaraðili gangi að því sem vísu að niðurstaða greiðslumatsins hafi verið röng og hefði átt að sýna fram á neikvæða greiðslugetu skuldara. Það hafi hinsvegar ekki verið lögð fram nein gögn þessum málflutningi sóknaraðila til stuðnings. Þá hafi varnaraðili uppfyllt skyldur sínar samkvæmt samkomulaginu með því að afhenda ábyrgðarmönnum bækling um sjálfskuldarábyrgðir og með framkvæmd greiðslumats. Hafna verði því að varnaraðila hafi borið að afla staðfestingar frá ábyrgðarmönnum um að þeir hafi kynnt sér greiðslumatið. Þá hafi ekkert bent til þess að neikvæð niðurstaða greiðslumatsins hefði haft áhrif á vilja sóknaraðila til að gangast í ábyrgð fyrir umrædda skuld, sbr. yfirlýsingu þar sem sóknaraðili hafi óskaði eftir því greiðslumat yrði ekki framkvæmt á skuldara.

Af öllu framangreindu virtu telur bankinn það hvorki ósanngjarnt né andstætt góðri viðskiptavenju þótt sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila yrði haldið uppá hana. Sé því ekki talið unnt að ógilda löggerninga með vísan til 36. gr. sml. Með vísan til alls framangreinds fer varnaraðili fram á að kröfu sóknaraðila verði hafnað.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að gildi sjálfskuldarábyrgðar sóknaraðila á skuldabréfi X, útgefnu af B, til forvera varnaraðila þann 23. júní 2003.

Samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga er undirritað af Samtökum íslenskra sparisjóða f.h. aðildarféлага sinna og var forveri varnaraðili eitt þessara aðildarféлага. Bar forvera varnaraðila því að fullnægja þeim skyldum sem á honum hvíldu samkvæmt samkomulaginu þegar leitað var eftir ábyrgðarmönnum til tryggingar umræddu skuldabréfi, sbr. dóm Hæstaréttar í máli 169/2012.

Samkvæmt 3. gr. samkomulagsins er fjármálafyrirtæki skylt að meta greiðslugetu greiðanda nema ábyrgðarmaður óski sérstaklega eftir því með skriflegum hætti að svo verði ekki gert. Fjármálafyrirtæki er þó ávallt skylt að greiðslumeta skuldara þegar ábyrgð ábyrgðarmanns á skuldum viðkomandi skuldara nemur meira en 1.000.000 kr.

Í 4. gr. samkomulagsins er fjallað um upplýsingagjöf til ábyrgðarmanns áður en til skuldaábyrgðar er stofnað. Ákvæðið felur í sér að ábyrgðarmanni skal gefast færi á að kynna sér greiðslumatið.

Í 1. mgr. 4. gr. samkomulagsins er kveðið á um það að fjármálafyrirtækjum beri að gefa út upplýsingabækling um skuldaábyrgðir og veðsetningar og dreifa með skjölum sem afhent eru ábyrgðarmönnum til undirritunar og með undirritun lánsúmsóknar eða annarra gagna sem fyllt eru út í tengslum við afgreiðsluna.

Í 2. mgr. 4. gr. samkomulagsins ræðir um hvernig ábyrgðarmaður skal með undirritun sinni staðfesta að hann hafi kynnt sér efni upplýsingabæklingsins og staðfesta sérstaklega ef það á við að honum sé kunnugt um að ráðstafa eigi meira en helmingi lánsfjárhæðar til uppgreiðslu eldri lána.

Samkvæmt 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins skal tryggt að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgðina, enda liggi fyrir að greiðandi hafi samþykkt það. Ef niðurstaða greiðslumats bendir til að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar en ábyrgðarmaður óskar eftir að lán verði veitt engu að síður, skal hann staðfesta það skriflega.

Af gögnum málsins virðist ljóst að greiðslumat var gert og dagsett sama dag og skuldabréfið var gefið út. Niðurstaða þess var jákvæð. Sóknaraðili telur hinsvegar að upplýsingar samkvæmt greiðslumatinu hafi verið rangar. Þar vísar sóknaraðili einkum til þess að upplýsingar um húsnæðiskostnað hafi vantað, auk þess sem ekki hafi verið gerð ráð fyrir afborgunum skuldara af öðrum skuldbindingum og því að ekki hafi verið tekið tillit til þess að hann átti barn.

Í niðurstöðu greiðslumats kom fram að skuldari hefði 31.000 kr. til ráðstöfunar eftir framfærslu og greiðslu lána á mánuði og greiðslumatið því jákvætt. Í greiðslumatinu kom jafnframt fram greiðslubyrði lána væru 55.000 kr. og framfærslukostnaður 39.000 kr. Engin gögn hafa verið lögð fram í málinu um húsnæðisaðstæður lántaka á þessum tíma, né um að hann hafi rekið bifreið eða verið með barn á framfæri. Þá hafa auk þess ekki verið lögð fram gögn þess efnis að afborganir af skuldbindingum lántaka hafi á þeim tíma farið fram úr áætlaðri greiðslugetu hans. Skoðun á framlögðu skattframtali lántakans leiðir ekki til þeirrar ályktunar að með réttu hafi mátt líta svo á að hann stæðist ekki kröfu um greiðslugetu. Hefur sóknaraðila ekki tekist að hnekkja niðurstöðu greiðslumatsins.

Fyrir liggur yfirlýsing dags. 7. júlí 2003 sem undirrituð var af sóknaraðila. Í yfirlýsingunni kemur meðal annars fram að ábyrgðarmenn staðfesti með undirritun sinni að þeir hafi fengið og kynnt sér bækling um sjálfskuldarábyrgð og lánsveð. Í 4. gr. fyrrgreinds samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, sem ber heitið „*Upplýsingagjöf til ábyrgðarmanns áður en til skuldaábyrgðar eða veðsetningar er stofnað*“ er fjallað um skyldu fjármálafyrirtækja til þess að gefa út slíkan upplýsingabækling. Ekki verður fallist á þau rök sóknaraðila að fyrrnefnd yfirlýsing hafi ekki átt við umrætt skuldabréf, enda var yfirlýsingin undirrituð af öllum sömu aðilum og undirrituðu umrætt skuldabréf stuttu eftir að bréfið var gefið út. Skjalið var undirritað um tveimur vikum eftir að umrætt skuldabréf var undirritað og uppfyllti varnaraðili því ekki skyldur sínar samkvæmt 1. mgr. 4. gr. samkomulagsins við útgáfu skuldabréfsins, enda bar FF að kynna þeim niðurstöðu greiðslumats áður en til skuldaábyrgðarinnar var stofnað. Við matið á því hvort þetta hrófli við ábyrgð sóknaraðila verður að líta

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

heildstætt á málsatvik. Ekki fæst séð að það hefði getað leitt til þess að sóknaraðili hafnaði því að gangast í ábyrgðina þótt henni hefði verið kynnt jákvætt greiðslumat á skuldaránun. Verður hér heldur ekki litið fram hjá því að sóknaraðili merkti sérstaklega upphafsstafi sína við þann valkost að hún óskaði þess að ekkert greiðslumat yrði framkvæmt.

Í ljósi alls framangreinds fæst ekki séð að ósanngjarnt sé af varnaraðila að halda ábyrgðarskuldbindingunni upp á sóknaraðila. Verður kröfu hennar um niðurfellingu ábyrgða hennar á umræddu skuldabréfi því hafnað.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, A, um að sjálfskuldarábyrgð hennar á skuldabréfi X, útgefnu af X til FF, forvera varnaraðila, F, verði ógilt er hafnað.

Reykjavík, 14. júlí 215

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Oddur Ólason